

	<p>หลักเกณฑ์และเงื่อนไข</p> <p>ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)</p>	รหัส R-DRIC-16
		หน้า 1/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

<p>ผู้จัดทำ</p> <p></p> <p>..... (นางสาว ranrat พิยะวรก) ผู้แทนฝ่ายบริหาร 01 เม.ย. 2563</p>	<p>ผู้ตรวจสอบ</p> <p></p> <p>..... (นายประสองค์ ทองพันธ์) ผู้อำนวยการกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ 02 เม.ย. 2563</p>	<p>ผู้อนุมัติ</p> <p></p> <p>..... (นายสุดสาคร วัตรกุลนิมิต) อธิบดีกรมการข้าว 10 เม.ย. 2563</p>
--	---	--

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 2/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว ได้กำหนดข้อกำหนดที่ว่าไปว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ของกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว ต่อไป

1. ขอบข่าย

เอกสารนี้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ที่ดำเนินการโดยกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว เอกสารนี้กำหนดโดยย่อ ถึงขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามประจำปี การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ การตรวจประเมินกรณีพิเศษ รวมทั้งการตรวจรับรองแบบกลุ่ม

2. คำนิยาม

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

- 2.1 ข้าว (rice) หมายถึง พืชใบเลี้ยงเดี่ยวที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Oryza sativa* L. วงศ์ Gramineae หรือ Poaceae
- 2.2 เมล็ดพันธุ์ข้าว (rice seed) หมายถึง เมล็ดข้าวเปลือกที่มีชีวิต และเมื่อนำไปปลูกจะได้ต้นข้าวที่เจริญตรงตามพันธุ์ของเมล็ดข้าวเปลือกนั้น
- 2.3 เมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อการค้า (commercial rice seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ผลิต บรรจุ และจำหน่ายเป็นการค้า ได้จากการปลูกขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลักหรือชั้นพันธุ์ขยาย หรือใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื้อถือได้หรือทราบแหล่งที่มาที่มีคุณภาพเทียบเท่า เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ผลิตได้มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพไม่ต้อกว่าคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่าย (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)
- 2.4 ชั้นของเมล็ดพันธุ์ข้าว (rice seed category) หมายถึง ชั้นของการขยายปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว แบ่งเป็น 4 ระดับชั้น ได้แก่ ชั้นพันธุ์คัด ชั้นพันธุ์หลัก ชั้นพันธุ์ขยาย และชั้นพันธุ์จำหน่าย ตามลำดับ แต่ละชั้น มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีมาตรฐานคุณภาพที่ต่างกัน (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)
- 2.5 เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด (breeder seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากการปลูกเมล็ดพันธุ์จากรวง โดยปลูกแบบวงต่อแวง และได้ตรวจสอบสายพันธุ์อย่างใกล้ชิดโดยนักปรับปรุงพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)
- 2.6 เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลัก (foundation seed or basic seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณโดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัดตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลัก (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)
- 2.7 เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยาย (registered seed or stock seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณโดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์หลักตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยาย (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)
- 2.8 เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่าย (certified seed or extension seed) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากการปลูกขยายปริมาณโดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์ขยายตามขั้นตอนการขยายพันธุ์ มีลักษณะตรงตามพันธุ์ และมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่าย (ตารางที่ ก1 ภาคผนวก ก)

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 3/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	---

- 2.9 ข้าวเรือ (volunteer rice plant) หมายถึง ต้นข้าวที่งอกจากเมล็ด หรืองอกจากส่วนของต้นข้าว ที่ตกค้างในนาจากฤดูที่ผ่านมา
- 2.10 ข้าวพันธุ์อื่น (other varieties) หมายถึง ข้าวต่างสายพันธุ์ซึ่งไม่ใช่พันธุ์ที่ต้องการปลูก
- 2.11 ข้าววัชพืช (weedy rice) หมายถึง ข้าวที่มีลักษณะที่ไม่ต้องการ จัดเป็นวัชพืชร้ายแรง เนื่องจากแพร่พันธุ์ได้รวดเร็วและกำจัดยาก ได้แก่ ข้าวเดดหรือข้าวเด้ง ข้าวทาง และข้าวแดง
- 2.12 ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม (harvesting maturity) หมายถึง ระยะที่เมล็ดข้าวพัฒนาสมบูรณ์แล้ว พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวได้ เมล็ดข้าวในรวงสุกแก่ไม่น้อยกว่า 90%
- 2.13 ระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) หมายถึง ระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406)
- 2.14 การรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) หมายถึง การให้การรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ของผู้ผลิตแบบเดียว ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล ว่าสอดคล้องตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “การรับรอง”
- 2.15 การรับรองแบบเดียว หมายถึง การที่หน่วยรับรองออกใบรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อแสดงว่าผู้ผลิตแบบเดียวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ตาม มกช. 4406 ตามขอบข่ายการรับรองที่ระบุในใบรับรอง
- 2.16 การรับรองแบบกลุ่ม (group certification) หมายถึง การรับรองผู้ผลิตแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) รวมถึงเป็นผู้ขอรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ในนามของกลุ่ม หรือนิติบุคคลนั้น
- 2.17 ผลิตผล (produce) หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้จากระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)
- 2.18 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง ผู้ผลิตแบบเดียว/ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคลที่ประสงค์จะขอรับการรับรอง
- 2.19 ผู้ผลิตแบบเดียว หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลแบบเดียว ซึ่งดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406)
- 2.20 ผู้ผลิตแบบกลุ่ม หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406) ซึ่งมีสมาชิกอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป สำหรับพันธุ์ข้าวเดียวกัน หรือ อย่างน้อย 3 รายต่อพันธุ์ข้าว กรณีผลิตมากกว่าหนึ่งพันธุ์ และมีที่ตั้งแปลงของสมาชิกอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยเป็นกลุ่มเกษตรกรที่รวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรม หรือกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มกับหน่วยงานราชการก็ได้
- 2.21 นิติบุคคล หมายถึง วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร มูลนิธิ บริษัทหรือผู้ส่งออกที่รับผิดชอบในการรับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลิตผลทางการเกษตร จากผู้ผลิตแบบกลุ่ม และได้ขึ้นทะเบียนนิติบุคคลลูกต้องตามกฎหมาย
- 2.22 ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) จากกองตรวจสอบมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 4/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้wanที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	---

- 2.23 หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำการตรวจประเมิน
- 2.24 ผู้ตรวจประเมิน หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กรรมการข้าวกำหนด และทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- 2.25 คณะกรรมการตรวจประเมิน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- 2.26 คณะกรรมการทบทวนฯ หมายถึง คณะกรรมการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว
- 2.27 คณะกรรมการอุทธรณ์ หมายถึง คณะกรรมการโดยคณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว
- 2.28 กองตรวจสอบฯ หมายถึง กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว
- 2.29 บริรับรองฯ หมายถึง บริรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ของกองตรวจสอบฯ
- 2.30 การตรวจประเมิน หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐาน การตรวจประเมินและเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน
- 2.31 ข้อบกพร่อง (nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ล้มเหลว
- 2.32 ข้อบกพร่องสำคัญ (major nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ผลิตผลปนเปื้อนสารเคมี และโลหะหนัง หรือไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานในสาระสำคัญที่มีก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบการผลิต
- 2.33 ข้อบกพร่องย่อย (minor nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยที่ผลิตผล หรือระบบการผลิตล้มเหลว
- 2.34 ข้อสังเกต (observation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่องแต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ ข้อบกพร่องได้
- 2.35 การตรวจเยี่ยม (pre-visit) หมายถึง การดำเนินการตรวจประเมิน ณ ที่ทำการ หรือสำนักงานของผู้ผลิต แบบกลุ่ม เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของระบบควบคุมภายในของกลุ่ม รวมทั้งประเมินความเสี่ยง เพื่อคัดเลือกสมาชิก และกำหนดจำนวนสมาชิกที่จะได้รับการสุ่มตรวจประเมิน
- 2.36 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (initial audit) หมายถึง การตรวจประเมินโดยละเอียดตามหัวข้อ ที่กำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) เพื่อตรวจประเมินดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจเมื่อยืนยันประเมินเป็นครั้งแรก
- 2.37 การตรวจติดตามประจำปี (surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบ ที่ดำเนินการในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไป ตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.38 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรอง ที่ดำเนินการเมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกรอบว่าผู้ได้รับการรับรองมีการนำระบบ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิผลอยู่
- 2.39 การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมิน ทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16
		หน้า 5/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

3.1 ทั่วไป

- 3.1.1 การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับผู้ขอรับการรับรองที่อยู่ในเขตราชอาณาจักร
- 3.1.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของมาตรฐาน ขนาดพื้นที่ที่ปลูก พันธุ์ข้าวที่ปลูก กรณีที่ไม่สามารถติดตามได้ให้ดำเนินการตรวจประเมินในเวลาปกติ
- 3.1.3 ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.2 การเตรียมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.3 การตรวจประเมิน

3.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน

- 3.2.1 กองตรวจสอบฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินความเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 3.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินจะทำอย่างเป็นทางการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และ/หรือ ผู้ตรวจประเมินอีกจำนวนหนึ่งตามความเหมาะสม อาจจะมีผู้เชี่ยวชาญด้วยก็ได้ ซึ่งต้องกำหนดจำนวนหน้าที่ให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้อื่นทราบ
- 3.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินต้องยึดหลัก ดังนี้

- 3.2.3.1 ต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำประกาศนียบตริวิชาชีพขั้นสูง (ปวส.) หรืออนุปริญญา ด้านการเกษตร และผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หรือหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 3.2.3.2 มีความคุ้นเคยกับหลักเกณฑ์การรับรอง และขั้นตอนการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 3.2.3.3 มีความรู้อย่างแจ่มแจ้งในวิธีการตรวจประเมินและเอกสารการตรวจสอบประเมินที่เกี่ยวข้อง
- 3.2.3.4 มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามที่เป็นรายชื่อผู้ตรวจประเมิน
- 3.2.3.5 มีความสามารถในการสื่อความ

- 3.2.3.6 ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ตรวจประเมิน ปฏิบัติไม่เป็นกลาง ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างไม่เสมอภาค รวมทั้ง

- 3.2.3.6.1 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือท่าน้ำที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้อื่นคำข่ายในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการและการตัดสินให้การรับรอง

- 3.2.3.6.2 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้อื่นหุ้นในหน่วยงานของผู้อื่นคำข่าย

- 3.2.3.6.3 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือ การเงินใดๆ

- 3.2.4 คณะกรรมการตรวจประเมินต้องลงนามในสัญญาว่าด้วยการรักษาความลับ และหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสียก่อนทำการตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16
	หน้า 6/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ '10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563'	

3.2.5 ต้องแจ้งแผนการตรวจประเมินพร้อมรายชื่อผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และให้ผู้ยื่นคำขอยืนยันก่อนรับการตรวจประเมิน ทั้งนี้ กองตรวจสอบฯ จะใช้ผู้ตรวจประเมินที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกรมการข้าว หรือผู้ตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก ที่ได้รับการมอบหมายงานจากกองตรวจสอบฯ หรือกรมการข้าว ได้ตามความเหมาะสม

3.3 การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะกรรมการตรวจประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน รวมทั้ง จัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อให้ความเห็นชอบล่วงหน้าก่อนการตรวจประเมิน และในกรณีที่ชื่อสมาชิกของผู้ผลิตแบบกลุ่มซ้ำ กับผู้ยื่นคำขอ หรือผู้ได้รับการรับรองรายอื่น หรือสมาชิกของผู้ผลิตแบบกลุ่มรายอื่น ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกัน กองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการระบุข้อความเพิ่มเติมหลังชื่อเกษตรกรเพื่อให้เกิดความแตกต่าง

4. การตรวจประเมิน

4.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (Initial audit)

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และข้อกำหนด มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

4.1.1 การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (opening meeting)

ก่อนการตรวจประเมินทุกครั้ง ผู้ตรวจประเมินจะต้องดำเนินการประชุมเปิดการตรวจประเมิน ร่วมกับ เกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ โดยมีวัตถุประสงค์/ขั้นตอน ของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน ดังนี้

4.1.1.1 เพื่อเป็นการแนะนำคณะกรรมการตรวจประเมิน

4.1.1.2 เพื่อเป็นการทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

4.1.1.3 เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน

4.1.1.4 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน

4.1.1.5 เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับคณะกรรมการตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ

4.1.1.6 เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (closing meeting)

4.1.1.7 เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้อสงสัยที่ยังไม่ชัดเจนในกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 การดำเนินการตรวจประเมิน

4.1.2.1 การตรวจประเมินประกอบด้วยการสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารและบันทึก การสังเกต กิจกรรม และสภาพของพื้นที่ที่ตรวจ ให้บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุน้ำไปสู่ความไม่เป็นไปตาม ข้อกำหนด ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ เช่น การสังเกต การวัด และการบันทึก

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 7/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	---

- 4.1.2.2 การตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ ให้ดำเนินการตามภาคผนวก ง
- 4.1.2.3 การตรวจสอบที่ร่วบรวมเมล็ดพันธุ์เพื่อการค้า ให้ดำเนินการตามภาคผนวก จ
- 4.1.2.4 การสุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ กรณีการรับรองแบบเดี่ยว และการรับรองแบบกลุ่มให้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างทุกแปลง และกรณีการรับรองการปรับปรุงสภาพ และบรรจุเพื่อจำหน่ายให้ดำเนินการตามข้อ 4.1.7 ยกเว้นกรณีที่มีผลการตรวจวิเคราะห์จากหน่วยงานที่เชื่อถือได้
- 4.1.2.5 ดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว จากนั้นกำหนดหมายเลขอ้างอย่าง และซึ่งบ่งตัวอย่าง และเขียนบันทึกการเก็บตัวอย่าง แล้วแจ้งรายชื่อหน่วยงานที่ดำเนินการส่งตัวอย่าง เพื่อทดสอบ/ตรวจสอบ คุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมิน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ทดสอบ/ตรวจสอบอาจดำเนินการโดยหน่วยงานภายในกองตรวจสอบฯ หรือหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมายงานจากกองตรวจสอบฯ

ในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการการตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสมโดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

กรณีที่ไม่สามารถตรวจได้ครบถ้วนทั้งหมดข้อในการเข้าตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป

ทั้งนี้ การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน 3 ครั้ง และไม่เกินถูกปลูก หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายในถูกปลูก เนื่องจากภัยธรรมชาติ หรือสาเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินได้เสร็จสิ้นภายในถูกปลูก จะแจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้อื่นคำขอทราบว่าผลการตรวจประเมินไม่ผ่านการรับรอง และสรุปผลเสนอคณะกรรมการพิจารณา เพื่อทราบและหากประสงค์จะขอรับการรับรองต่อไปให้ยื่นคำขอใหม่เมื่อมีความพร้อม

4.1.3 การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน

สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะกรรมการตรวจประเมินต้องประชุมร่วมกันเพื่อสรุปว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการได้ถือเป็นข้อบกพร่อง การเขียนรายงานข้อบกพร่องต้องกระชับ มีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

4.1.4 การปิดการตรวจประเมิน (closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินทุกครั้ง หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมิน หรือข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 8/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	---

หรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และสำเนาข้อบกพร่อง/ข้อสังเกต ตามที่บันทึกในรายงานข้อบกพร่องไว้ 1 ชุด

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จพร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจครั้งต่อไป

ขั้นตอนการปิดประชุม (closing meeting) ประกอบด้วย

4.1.4.1 การกล่าวขอบคุณ

4.1.4.2 การยืนยันวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

4.1.4.3 การยืนยันขอบข่ายที่ของการรับรอง

4.1.4.4 สรุปผลการตรวจประเมิน

4.1.4.5 สิ่งที่เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มต้องดำเนินการต่อ

4.1.4.6 การดำเนินการหลังการตรวจประเมิน

4.1.4.7 ตอบข้อซักถาม

4.1.5 การเขียนรายงานการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

หลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จ หัวหน้าคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจะจัดทำบันทึกการตรวจประเมินระบบการผลิต และแบบบันทึกข้อบกพร่อง รวมทั้งบันทึกการเก็บตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าว ส่งตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว (ถ้ามี) และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

หัวหน้าคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่อง แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และกรณีพบรข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งผู้ยื่นคำขอเพื่อยื่นคำขอการรับรองใหม่

เมื่อตรวจประเมินครบถ้วนข้อกำหนด หัวหน้าคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจัดทำแบบสรุปการตรวจประเมิน และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

4.1.6 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

4.1.6.1 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

4.1.6.1.1 กรณีไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

4.1.6.1.2 กรณีที่พบข้อบกพร่องอย่างเดียว คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไขที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ หากพบว่าเป็นแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลสามารถสรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรอง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)

รหัส	R-DRIC-16
หน้า	9/37
แก้ไขครั้งที่	0
ประกาศใช้วันที่	10 เม.ย. 2563

4.1.6.1.3 กรณีที่พบข้อบกพร่องสำคัญ คณะกรรมการประเมินยังไม่สามารถสรุประยงานเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้ แต่จะมีการดำเนินการตั้งต่อไปนี้

4.1.6.1.3.1 คณะกรรมการประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่องให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบ และให้เสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จให้คณะกรรมการประเมินภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกรายงานข้อบกพร่อง

4.1.6.1.3.2 คณะกรรมการประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้รับการตรวจประเมินเพื่อตกลงช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง (Follow up audit) ซึ่งช่วงระยะเวลาการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกินฤดูปลูกนั้นๆ หากผลการตรวจติดตามปรากฏว่ายังไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

4.1.6.1.3.3 ดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยจะตรวจติดตามเฉพาะรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง หากผลการตรวจติดตามปรากฏว่ายังไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

4.1.6.1.3.4 เมื่อผู้ยื่นคำขอ มีการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างมีประสิทธิผล คณะกรรมการประเมินสามารถสรุปเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

4.1.6.1.4 กรณีพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ให้สรุปผลแจ้งเกษตรกรและเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

4.1.6.2 การพิจารณาผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.1.6.2.1 คณะกรรมการประเมินพิจารณาผลและแจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ซึ่งประกอบด้วย

4.1.6.2.1.1 จดหมายแจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.1.6.2.1.2 รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.1.6.2.1.3 รายงานข้อบกพร่อง (ถ้ามี)

4.1.6.2.2 กรณีผลการตรวจนอกคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดให้คณะกรรมการประเมิน สรุประยงานเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อให้การรับรอง

4.1.6.2.3 กรณีผลการตรวจนอกคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดให้คณะกรรมการประเมินสรุประยงานเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณาไม่ผ่านการรับรอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

ทั้งนี้ ผลการตรวจนอกคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่สามารถนำเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อให้การรับรอง มีเงื่อนไข ดังนี้

- กรณีการรับรองแบบเดียว ผลการตรวจนอกคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องเป็นไปตาม

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)

รหัส	R-DRIC-16
หน้า	10/37
แก้ไขครั้งที่	0
ประกาศใช้วันที่	10 เม.ย. 2563

- กรณีการรับรองแบบกลุ่ม ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวต้องเป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของแปลงทั้งหมดภายในกลุ่ม ทั้งนี้ จะให้การรับรองกลุ่ม เฉพาะแปลงที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดเท่านั้น
- กรณีการรับรองการปรับปรุงสภาพและบรรจุเพื่อจำหน่าย ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าวต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดทุกตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดำเนินการ สุ่มเก็บตัวอย่างตาม ข้อ 4.1.7

4.1.7 การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

- 4.1.7.1 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าว ต้องแน่ใจว่าตัวอย่างที่สุ่มมานั้นเป็นตัวแทนที่แท้จริง มีปริมาณ และอัตราส่วนที่เหมาะสม และมีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง ซึ่งทำได้ 2 กรณี คือ
- กรณีที่ 1 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนการปรับปรุงสภาพ โดยสุ่มจากทุกแปลงที่ขอรับรอง
- กรณีที่ 2 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์หลังการปรับปรุงสภาพและบรรจุภัณฑ์ สุ่มเมล็ดพันธุ์ พร้อมจำหน่าย โดยกำหนดจำนวนเมล็ดพันธุ์ล็อกต่ำสุดไม่เกิน 30 ตัน/1 ตัวอย่าง เช่นที่เหลือกำหนดเป็นอีก 1 ตัวอย่าง ทั้งนี้ วิธีสุ่มตัวอย่างให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสมาคม ทดสอบเมล็ดพันธุ์นานาชาติ (International Seed Testing Association, ISTA) ดังนี้

ตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ที่อยู่ในภาชนะขนาด 15 - 100 กิโลกรัม

จำนวนภาชนะในล็อกเมล็ดพันธุ์ (Contain in the Seed Lot)	จำนวนตัวอย่างขั้นต้นต่ำสุดที่ต้องสุ่ม (number of primary samples)
1-4 ภาชนะบรรจุ	3 ตัวอย่างขั้นต้นจากแต่ละภาชนะบรรจุ
5-8 ภาชนะบรรจุ	2 ตัวอย่างขั้นต้นจากแต่ละภาชนะบรรจุ
9-15 ภาชนะบรรจุ	1 ตัวอย่างขั้นต้นจากแต่ละภาชนะบรรจุ
16-30 ภาชนะบรรจุ	สุ่มทั้งหมด 15 ตัวอย่างขั้นต้น
31-59 ภาชนะบรรจุ	สุ่มทั้งหมด 20 ตัวอย่างขั้นต้น
60 ภาชนะบรรจุหรือมากกว่า	สุ่มทั้งหมด 30 ตัวอย่างขั้นต้น

ตารางที่ 2 การสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ที่อยู่ในภาชนะบรรจุขนาดมากกว่า 100 กิโลกรัม

น้ำหนักของล็อกเมล็ดพันธุ์ (กิโลกรัม)	จำนวนตัวอย่างขั้นต้นที่ต้องสุ่ม
100 – 500	อย่างน้อยที่สุด 5 ตัวอย่างขั้นต้น
501 – 3,000	1 ตัวอย่างขั้นต้นจากทุกๆ 300 กิโลกรัม แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 5 ตัวอย่างขั้นต้น
3,000 – 20,000	1 ตัวอย่างขั้นต้นจากทุกๆ 500 กิโลกรัม แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 10 ตัวอย่างขั้นต้น
20,000 กิโลกรัมขึ้นไป	1 ตัวอย่างขั้นต้นจากทุกๆ 700 กิโลกรัม แต่ต้องไม่ต่ำกว่า

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 11/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

การสุ่มตัวอย่างจากล็อตเมล็ดพันธุ์ในขนาดภำນะบรรจุต่ำกว่า 15 กิโลกรัม

ล็อตเมล็ดพันธุ์ที่ประกอบด้วยภำນะบรรจุขนาดต่ำกว่า 15 กิโลกรัม ให้รวมน้ำหนักในภำນะบรรจุเข้าด้วยกัน แล้วจัดแบ่งเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling unit) โดยให้แต่ละหน่วยสุ่มมีน้ำหนักไม่เกิน 100 กิโลกรัม และใช้หลักการสุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกับตารางที่ 1 หรือจะคำนวนหน่วยสุ่มได้โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้ (ถ้าตัวเลขที่คำนวนได้เป็นเศษเกินครึ่ง ให้ปัดเป็นจำนวนเต็ม)

<u>จำนวนหน่วยสุ่ม =</u>	<u>จำนวนภำນะบรรจุ X ขนาดของภำນะบรรจุ</u>
	100

4.1.7.2 การแบ่งตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าว นำเมล็ดพันธุ์ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างน้ำหนัก 1 กิโลกรัม ผ่านเครื่องแบ่งตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ กรณีไม่มีเครื่องแบ่งตัวอย่างให้แบ่งตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ที่ได้ผสมคลุกเคล้าเข้ากันด้วยมือ เพื่อให้ได้น้ำหนักตามต้องการสำหรับการตรวจสอบคุณภาพแต่ละประเภท

4.1.7.3 การตรวจสอบความชื้น ความชื้นเมล็ดพันธุ์เป็นค่ากำหนดราคาเมล็ดพันธุ์ในทางการค้า และมีความสำคัญต่ออายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์จะมีชีวิตยาวนานต้องมีความชื้นต่ำในระยะที่ปลอดภัย การตรวจสอบความชื้นเมล็ดพันธุ์ในห้องปฏิบัติการ โดยวิธีการอบด้วยความร้อน หรือวัดความชื้นด้วยเครื่องวัดความชื้น และรายงานผลเป็นเปอร์เซ็นต์ความชื้น ด้วยเลขทศนิยม 1 ตำแหน่ง

4.1.7.4 การตรวจสอบความบริสุทธิ์เมล็ดพันธุ์ เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ เป็นเปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก ด้วยเลขทศนิยม 2 ตำแหน่ง เพื่อบ่งชี้องค์ประกอบทางด้านกายภาพ คือ เมล็ดพันธุ์สุก เมล็ดพืชอื่น และสิ่งเจือปน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

4.1.7.5 การตรวจหาข้าวแดงปน โดยนำตัวอย่างน้ำหนัก 500 กรัม ไปกะเทาะหาข้าวแดงปน และรายงานผลเป็นจำนวนเมล็ดข้าวแดงที่พบ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

4.1.7.6 การตรวจหาจำนวนเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นปน โดยนำตัวอย่างน้ำหนัก 100 กรัม ไปตรวจสอบข้าวต่างสายพันธุ์ที่ได้ระบุให้ตรวจสอบ และ/หรือ พิจารณาจากลักษณะที่แตกต่างจากสายพันธุ์ที่ตรวจสอบและรายงานผลเป็นจำนวนเมล็ดข้าวพันธุ์อื่นปน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

4.1.7.7 การตรวจสอบความคง เป็นการนำเมล็ดพันธุ์สุก จำนวน 100 เมล็ด 4 ชั้ต่อตัวอย่าง เพาะในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หรืออุณหภูมิห้อง ประมาณ 7 – 14 วัน กรณีเมล็ดพันธุ์ข้าวอยู่ในระยะพักตัวให้นำเข้าตู้อบที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 7 วัน เพื่อให้เมล็ดพันธุ์แสดงศักยภาพในการคง และแสดงผลเป็นเปอร์เซ็นต์ตันอ่อนปกติ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 12/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

4.1.7.8 กรณีมีข้อสงสัยว่าเมล็ดมีการพักตัวให้ตรวจสอบความมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์ด้วยวิธี Tetrazolium test (TZ test) ซึ่งเป็นวิธีการทางชีวเคมีที่สามารถประเมินความมีชีวิตของเมล็ดพันธุ์ภายในเวลาอันรวดเร็ว (24 - 36 ชั่วโมงแล้วแต่ชนิดพืช) โดยใช้ 2,3,5-triphenyltetrazoliumchloride (TTC) ใน การตรวจสอบการหายใจของเซลล์ในอวัยวะส่วนต่างๆ ของเมล็ดพันธุ์ โดยยึดหลักการที่ว่า เซลล์ภายในอวัยวะที่ยังมีชีวิตอยู่ยื่อมต้องมีการหายใจอยู่ และทำปฏิกิริยากับ TTC จนเซลล์เปลี่ยนเป็นสีแดง

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสมาคมทดสอบเมล็ดพันธุ์นานาชาติ (International Rules for Seed Testing, ISTA)

4.2 การตรวจติดตามประจำปี (surveillance)

- 4.2.1 หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินและได้รับการรับรองแล้ว กองตรวจสอบฯ จะตรวจติดตามประจำปีอย่างสม่ำเสมอ โดยจะจัดทำแผนการตรวจติดตามประจำปีดังกล่าว อย่างน้อยต้องให้มี การตรวจประเมินความเป็นไปตามระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) ทุกข้อได้ครบทั่วถ้วนก่อนครบรอบ การตรวจประเมินใหม่
- 4.2.2 ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) (R-DRIC-15) หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติได้อาจมีผลให้ต้องลดพื้นที่ พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง
- 4.2.3 การตรวจติดตามประจำปีจะทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามรอบการผลิตข้าวของเกษตรกร โดยให้มี การตรวจประเมินครบทุกข้อกำหนดในมาตรฐานนั้นๆ ก่อนครบกำหนดการตรวจประเมินใหม่ รวมทั้ง อาจตรวจติดตามประสิทธิผลของการแก้ไขข้อบกพร่องย่อย รวมถึงการตรวจประเมินระบบการผลิต และสุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อตรวจวิเคราะห์ กรณีส่งสัญญาจากนี้การตรวจติดตามประจำปี อาจรวมถึงกิจกรรมอื่นๆ เช่น การตรวจการใช้หรืออ้างถึงใบรับรองฯ เครื่องหมายรับรอง จากเอกสาร ประชาชนสัมพันธ์ เว็บไซต์ เป็นต้น
- 4.2.4 การตรวจติดตามประจำปีที่กำหนดแผนไว้นี้ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจติดตามประจำปี โดยอนุโลมได้ในกรณีดังต่อไปนี้
- 4.2.4.1 การพิจารณาผลการตรวจประเมินระบบการผลิต
- 4.2.4.1.1 กรณีไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะกรรมการตรวจประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16
		หน้า 13/37
		แก้ไขครั้งที่ 0
		ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

- 4.2.4.1.2 กรณีพิพิธข้อบกพร่องย่อย คณบัญชีตรวจสอบประมีนสุปรายางานเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าแนวทางการแก้ไขเหมาะสมและมีประสิทธิผล ทั้งนี้ การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องย่อยให้นัดหมายตรวจติดตามการแก้ไขภายในฤดูปลูกนั้นหรือภายในฤดูปลูกถัดไป (แล้วแต่กรณี)
- 4.2.4.1.3 กรณีผลการตรวจติดตามแก้ไขข้อบกพร่องครั้งที่ผ่านมาพบว่าเกษตรกรไม่ดำเนินการแก้ไขให้สรุปผลเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาพักใช้หรือเพิกถอน (แล้วแต่กรณี)
- 4.2.4.1.4 กรณีพิพิธข้อบกพร่องสำคัญ คณบัญชีตรวจสอบประมีนยังไม่สามารถสรุปรายงานเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรองได้แต่จะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้
- 4.2.4.1.4.1 คณบัญชีตรวจสอบประมีนจัดทำรายงานข้อบกพร่องให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และให้เสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จให้คณบัญชีตรวจสอบประมีนภายใน 30 วันนับจากวันที่ออกรายงานข้อบกพร่อง
- 4.2.4.1.4.2 คณบัญชีตรวจสอบประมีนพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อตกลงช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง (Follow up audit) ซึ่งช่วงระยะเวลาการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกินฤดูปลูกนั้นๆ หากระยะเวลาการแก้ไขเกินฤดู ให้สรุปผลเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาพักใช้เพิกถอนการรับรอง (แล้วแต่กรณี)
- 4.2.4.1.4.3 ดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณบัญชีตรวจสอบ จะตรวจติดตามเฉพาะรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจสอบรายการที่เป็นข้อบกพร่อง หากผลการตรวจติดตามปรากฏว่ายังไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สรุปผลเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาพักใช้ เพิกถอนการรับรอง (แล้วแต่กรณี)
- 4.2.4.1.4.4 เมื่อเกษตรกรมีการแก้ไขข้อบกพร่อง คณบัญชีตรวจสอบสามารถสรุปเสนอคณบทวนฯ เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรองได้

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 14/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	--

4.2.4.2 การพิจารณาผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.2.4.2.1 คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาผลและแจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว เอกสารที่ส่งให้ผู้ยื่นคำขอ ประกอบด้วย

4.2.4.2.1.1 จดหมายแจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.2.4.2.1.2 รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

4.2.4.2.1.3 รายงานข้อบกพร่อง (ถ้ามี)

4.2.4.2.2 กรณีผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการประเมินสรุประยงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง

4.2.4.2.3 กรณีผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการตรวจประเมินสรุประยงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเพิกถอนการรับรอง และแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบ

4.3 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification)

4.3.1 เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับการรับรองครบ 3 ปี กองตรวจสอบฯ จะดำเนินการตรวจประเมินระบบ ทั้งหมด เพื่อออกใบรับรองฯ ฉบับใหม่ โดยจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 90 วันก่อนใบรับรองฯ สิ้นอายุ โดยผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรองไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนใบรับรองสิ้นอายุ ซึ่งกองตรวจสอบฯ จะตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง โดยขั้นตอนต่างๆ จะเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง รายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4.1

4.3.2 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง ผู้ได้รับการรับรองต้องแจ้งความประสงค์ ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ และกองตรวจสอบฯ จะต้องมีการศึกษาเอกสาร ของเกษตรกร และตรวจประเมินในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง

4.3.3 การกำหนดวันที่มีผลให้การรับรอง กองตรวจสอบฯ จะกำหนดวันที่มีผลให้การรับรอง ดังนี้

4.3.3.1 คณะกรรมการมีมติให้การรับรองก่อนใบรับรองเดิมสิ้นอายุ ให้นับวันที่มีผลรับรองต่อเนื่อง จากใบรับรองเดิม

4.3.3.2 คณะกรรมการมีมติให้การรับรองหลังใบรับรองเดิมสิ้นอายุ ให้กำหนดวันที่มีผลให้การรับรอง เป็นวันที่คณะกรรมการมีมติให้การรับรอง

4.3.4 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ และพิจารณาผลการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ให้ดำเนินการตามข้อ 4.1 ทั้งนี้ กรณีพบข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งเกษตรกรและเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเพิกถอน (กรณีที่ใบรับรองฯ ยังไม่สิ้นอายุ) และยกเลิกคำขอต่ออายุการรับรองต่อไป

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 15/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เมย. 2563
---	---	---

4.4 การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit)

- กองตรวจสอบฯ มีสิทธิที่จะดำเนินการตรวจกรณีพิเศษ (special audit) โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีต่อไปนี้
- 4.4.1 มีข้อสงสัยว่าการปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) และมีผลกระทบที่สำคัญต่อระบบที่ให้การรับรอง
  - 4.4.2 มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อกิจกรรม และการดำเนินการของผู้ได้รับการรับรอง โดยไม่มีการแจ้งแก่องค์กรตรวจสอบฯ ทราบ แต่กองตรวจสอบฯ รับทราบข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น การเปลี่ยนแปลงขนาดหรือจำนวนพื้นที่ปลูก การเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงระบบควบคุมภายใน หรือการเปลี่ยนแปลงผู้แทนกลุ่ม
  - 4.4.3 เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกองตรวจสอบฯ
  - 4.4.4 ผลการตรวจประเมินครั้งก่อนในบางส่วนไม่เพียงพอ
  - 4.4.5 เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภค
  - 4.4.6 กรณีมีมติจากคณะกรรมการฯ ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม
  - 4.4.7 ติดตามผลการพักใช้การรับรอง

5. การรับรองแบบกลุ่ม (group certification)

- 5.1 กองตรวจสอบฯ สามารถให้การรับรองขอบข่ายแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และขอบข่ายการปรับปรุงสภาพและบรรจุเพื่อจำหน่าย ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรองได้ โดยกลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป โดยมีสมาชิกอย่างน้อย 3 รายขึ้นไป ต่อพันธุ์ข้าว เพื่อทำการผลิตข้าวตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาช. 4406) และที่ตั้งแปลงอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน
- 5.1.2 กรณีเป็นนิติบุคคล คือ ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการกลุ่ม รับซื้อ จัดจำหน่าย ข้าวเปลือก จากผู้ผลิตแบบกลุ่ม
- 5.2 การรับรองแบบกลุ่มเป็นการรับรองกิจกรรมการผลิตทั้งหมดในกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่บริหารจัดการโดยผู้ผลิตแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคลก็ได้ โดยกลุ่มหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรอง และได้รับใบรับรองฯ จากกองตรวจสอบฯ ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรองฯ เนื่องจาก การรับรองแบบกลุ่มถือว่าเกษตรกรเป็น “ผู้ทำการผลิต” ให้กับกลุ่ม

กรณีพบขอบเขตในระหว่างการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ถือว่าเป็นผลการตรวจประเมินของทั้งกลุ่ม กลุ่มจะไม่ได้รับการรับรองจนกว่าขอบเขตที่พับในแปลงของสมาชิกจะได้รับการแก้ไข

กรณีซื้อผู้ผลิตแบบกลุ่มซึ่กัน กองตรวจสอบฯ จะให้สิทธิในการใช้ซื้อกับผู้ผลิตแบบกลุ่มที่มีการจดทะเบียน ถูกต้องกับหน่วยงานภาครัฐ และยื่นคำร้องกับกองตรวจสอบฯ ก่อน โดยกองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ ในการระบุข้อความเพิ่มเติมหลังซื้อผู้ผลิตแบบกลุ่มเพื่อให้เกิดความแตกต่าง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 16/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	--

- 5.3 ประเภทของการผลิต ต้องอยู่ในขอบข่ายที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่าเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มย่อยของผู้ผลิตในกลุ่ม ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน
- 5.4 ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถยื่นขอการรับรองทั้งการรับรองแบบเดียว และแบบกลุ่มพร้อมกัน และแปลงเดียวกัน ในกรณีที่มีใบรับรองฯ แบบเดียวแล้ว และต้องการขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องยกเลิกใบรับรองฯ เดิม เมื่อได้รับการรับรองแบบกลุ่ม และกรณีที่ได้รับการรับรองแบบกลุ่มแล้ว สมาชิกของผู้ผลิตแบบกลุ่มนี้ไม่สามารถนำแปลงที่ได้รับการรับรองแบบกลุ่มไปยื่นขอรับการรับรองแบบเดียว
- 5.5 ประเภทของกลุ่มที่ขอการรับรอง ได้แก่ ผู้ผลิตแบบกลุ่ม และนิติบุคคล
- 5.6 ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่ม เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานโดยกำหนดด้วยในกระบวนการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 5.7 ลักษณะของกลุ่มที่สมควรขอรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง
- 5.8 กรณีข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตแบบกลุ่มไม่ได้มีการจัดทำระบบควบคุมภายใน หรือไม่นำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ ให้คณาจารย์ตรวจประเมินชี้แจงผู้ผลิตแบบกลุ่มให้ดำเนินการแก้ไขทันที ภายหลังการแก้ไขแล้วเสร็จให้ผู้นำกลุ่มแจ้งคณาจารย์ตรวจประเมินเพื่อนัดหมายการตรวจเยี่ยมใหม่ภายในฤดูกาลผลิตเดียวกัน โดยหากการแก้ไขไม่แล้วเสร็จในฤดูกาลผลิตเดียวกัน ให้ผู้นำกลุ่มยื่นคำขอรับการรับรองใหม่
- 5.9 การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจที่ระบุในหัวข้อที่ 5.10
- 5.10 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง และประเมินความเสี่ยงของกลุ่มมีรายละเอียด ดังนี้
- 5.10.1 การกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง จากสูตร $Y = \sqrt{N}$

โดยที่ $Y = \text{จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน}$
 $N = \text{จำนวนแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ขอการรับรองทั้งหมด}$

โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำของการกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง ดังนี้

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$

กรณีการตรวจติดตามประจำปี $= 0.5\sqrt{N}$

กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ $= \sqrt{N}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 17/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

สำหรับการตรวจทุกราย หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่ง ตามตารางแสดงการประเมิน ความเสี่ยงของระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) แบบกลุ่ม ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนแปลงตัวอย่างเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพข้อมูลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ดังนี้

$$Z = 1.5Y$$

หรือ $Z = 1.5Y + X$

โดยที่ Z = จำนวนแปลงที่ต้องสุ่มในการตรวจประเมิน

Y = จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน

X = จำนวนเต็มบวกขึ้นอยู่กับคุณภาพข้อมูลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

หมายเหตุ กองตรวจสอบฯ สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมิน และจำนวนที่สุ่มตามความเหมาะสม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 18/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้บันทึก 10 เม.ย. 2563
--	---	--

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) แบบกลุ่ม

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	<p>1. พื้นที่ผลิตที่มีการระบุดของข้าววัชพืช โรค และแมลงศัตรูข้าวในฤดูกาลผลิต ที่ผ่านมา การตกค้างของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. ประวัติการใช้พื้นที่ของสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ ไม่ได้ปลูกข้าวพันธุ์เดียวกันกับที่ปลูก ในฤดูก่อน หรือ กลุ่มมีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่าหนึ่งพันธุ์</p> <p>3. แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมาจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม</p> <p>4. ระบบการเก็บรักษา ขนย้าย หรือบรรจุเพื่อจำหน่าย ไม่ชัดเจน</p> <p>5. ระบบควบคุมภัยไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.1 ไม่มีแผนการตรวจประเมินติดตามคุณภาพภัยในกลุ่ม 5.2 ผลการตรวจประเมินภัยในกลุ่มไม่ครบถ้วนแปลง 5.3 ไม่มีระบบการทราบสอบผลิตผล และปัจจัยการผลิต (Traceability) 5.4 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบประเมินภัยไม่ตรงตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 5.5 ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพับข้อบกพร่องซ้ำๆ กัน ในประเด็นเดิม 5.6 ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม รวมถึงบทลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ 5.7 ผลการตรวจประเมินภัยในกลุ่ม กับผลการตรวจน้ำที่ดำเนินการโดยกองตรวจสอบฯ ไม่ตรงกัน 5.8 ไม่มีแบบบันทึกการปฏิบัติตามระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ของกลุ่มให้กับเกษตรกร สมาชิก 5.9 ไม่มีระบบการควบคุมเอกสาร และบันทึก 5.10 ไม่มีการทำทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 19/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	--	--

5.10.2 การคัดเลือกแปลงตัวอย่างจะพิจารณาดังนี้

5.10.2.1 จำนวนร้อยละ 75 ของแปลงตัวอย่าง (Y) จะคัดเลือกจากแปลงที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้

5.10.2.1.1 ผลการตรวจระบบควบคุมภัยในกลุ่ม หรือผลการตรวจวิเคราะห์ (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้นพบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องดังกล่าว ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล

5.10.2.1.2 แปลงที่มีชื้อร้องเรียนในรอบปี

5.10.2.1.3 ผลการตรวจประเมิน หรือผลการตรวจวิเคราะห์ จากหน่วยงานภายนอก กลุ่มนี้ในรอบปี พบรข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน

5.10.2.1.4 แปลงใหม่ หรือแปลงที่ยังไม่เคยสู่กระบวนการตรวจประเมิน

5.10.2.2 จำนวนร้อยละ 25 ของแปลงตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบอิสระ

กองตรวจสอบฯ สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมินและจำนวนที่สุ่ม ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

5.11 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงภัยในกลุ่ม เช่น จำนวนสมาชิกที่ร่วมกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูก หรือพันธุ์ข้าว ผู้แทนกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ ทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป ทั้งนี้ ในกรณีที่จำนวนสมาชิกที่เพิ่มใหม่ไม่เกิน 10% ของจำนวนสมาชิกที่ได้รับการรับรองเดิม หน่วยรับรองอาจพิจารณาให้กลุ่มส่งหลักฐานการปฏิบัติ ตามมาตรฐานเพิ่มเติม ก่อนรับรองการขยายขอบข่าย โดยไม่ต้องทำการตรวจประเมินใหม่

5.12 กรณีกลุ่มพบทฤษตรกร/ผู้ผลิตที่ไม่ดำเนินการตามมาตรฐานที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง หรือหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการรับรองระบบการผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ข้าวที่กองตรวจสอบฯ กำหนด ผู้แทนกลุ่มจะต้องแจ้ง รายละเอียดดังกล่าว พร้อมแนวทางในการแก้ไข ให้ผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

5.13 ระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอลงทะเบียน หรือยกเลิก การตรวจประเมินสมาชิกรายที่พบรข้อบกพร่องได้ ยกเว้นกรณีสมาชิกรายที่พบรข้อบกพร่อง หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อไป กองตรวจสอบฯ จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างและตรวจประเมินเพิ่มเติมแทน สมาชิกรายที่ลาออกจากกลุ่ม โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มให้ผู้ตรวจประเมินทราบ

5.14 การตรวจประเมินระบบควบคุมภัยใน จะต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุม ดังนี้

5.14.1 โครงสร้างของกลุ่ม คุณสมบัติ และหน้าที่ความรับผิดชอบ

กลุ่มต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมส่วนต่างๆ ของตำแหน่งภายใต้ ผังโครงสร้างของกลุ่ม รวมทั้งคุณสมบัติ และหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่ง ดังนี้

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 20/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	--

5.14.1.1 ผู้ประสานงานระบบควบคุมภัยใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภัยใน

คุณสมบัติ : เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำเอกสาร และการสื่อสาร รวมทั้งผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบควบคุมภัยใน มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) การตรวจประเมินคุณภาพภัยใน เป็นต้น

หน้าที่ความรับผิดชอบ : มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภัยใน จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภัยใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยรับรอง

5.14.1.2 ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภัยใน

คุณสมบัติ : เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านเขียน และการสื่อสาร รวมทั้งผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบควบคุมภัยใน มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) การตรวจประเมินคุณภาพภัยใน เป็นต้น และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ

หน้าที่ความรับผิดชอบ : มีหน้าที่ตรวจสอบระบบควบคุมภัยในของกลุ่ม และตรวจสอบ แปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบแปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ

5.14.1.3 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม

คุณสมบัติ : เป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านเขียน และการสื่อสาร รวมทั้งผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบควบคุมภัยใน มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) การตรวจประเมินคุณภาพภัยใน เป็นต้น และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ และผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภัยใน

หน้าที่ความรับผิดชอบ : มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน ลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่ม และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

5.14.1.4 ผู้นำกลุ่ม

คุณสมบัติ : เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีทักษะในการสื่อสาร มีความน่าเชื่อถือเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม รวมทั้งผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบควบคุมภัยใน มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) เป็นต้น

หน้าที่ความรับผิดชอบ : วางแผนนโยบายและแผนการดำเนินงานของกลุ่ม ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมการดำเนินงานให้สมาชิกของกลุ่มมีการปฏิบัติตามมาตรฐานที่ของการรับรองนโยบาย ข้อกำหนดของกลุ่ม ข้อกำหนดของหน่วยรับรอง หรือข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และอนุมัติเอกสารระบบควบคุมภัยในของกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 21/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้บังคับ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

5.14.2 การบริหารและการจัดการองค์กร

5.14.2.1 คุณสมบัติ และหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิก

คุณสมบัติ : มีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่ก្នុងกำหนด เช่น มีทักษะด้านความตั้งใจที่ดี ในการผลิต รวมทั้งพื้นที่ผลิตอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสมาชิกรายอื่นๆ ซึ่งก่อให้ผู้ผลิต สามารถบริหารจัดการได้อย่างทั่วถึง เป็นต้น รวมทั้งมีผลการประเมินความเสี่ยงก่อน การรับสมัครผ่านตามเกณฑ์ที่ก្នុងกำหนด

หน้าที่ความรับผิดชอบ : ดำเนินการผลิต และปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) แผนควบคุมการผลิตคู่มือ และกฎระเบียบของกลุ่มผู้ผลิต และหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการบันทึก ข้อมูลการผลิต และจัดเก็บบันทึกไว้เพื่อการตรวจสอบ

5.14.2.2 การรับสมัครสมาชิก

ใบสมัครของเกษตรกรสมาชิก ต้องกำหนดรายละเอียดขั้นต่ำ ดังนี้

5.14.2.2.1 ชื่อ และนามสกุลของเกษตรกร

5.14.2.2.2 ที่อยู่ ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง

5.14.2.2.3 หมายเลขอปตประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขอปตประจำตัวที่ภาครัฐออกให้

5.14.2.2.4 รายละเอียดพื้นที่การผลิตของแต่ละพื้นที่อยู่ ชนิดพืชที่ขอการรับรอง

5.14.2.2.5 ระบุถึงการที่เกษตรกรสมาชิกยินดีที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) และหลักเกณฑ์ เงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม และยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม และผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ เข้าตรวจสอบพื้นที่การผลิต ที่ครอบคลุม

5.14.2.2.6 ยอมรับเงื่อนไขมาตรฐานการลงโทษในกรณีที่เกษตรกรสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) และหลักเกณฑ์ เงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารระบบควบคุมภายในของกลุ่ม

5.14.2.3 การควบคุมการผลิตของสมาชิก

กลุ่มผู้ผลิตต้องมีกลไกในการควบคุมการผลิตของสมาชิกแต่ละราย หรือ ควบคุมการผลิต ของกลุ่มกรณีที่ขายผลผลิตร่วมกัน โดยเป็นการควบคุมการผลิตทั้งในเบื้องต้นและเบื้องต้น และในเบื้องต้นและเบื้องต้น

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 22/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

5.14.2.4 บทกำหนดโถษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม กลุ่มผู้ผลิตจัดให้มีระบบการลงโถษสมาชิกที่ปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดมาตรฐาน คู่มือ กฎระเบียบของกลุ่มผู้ผลิต และหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บบันทึก ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

5.14.2.5 การจ้างหน่วยงานภายนอก

กรณีกลุ่มผู้ผลิตมีการจ้างองค์กรอิสระ หรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มให้ระบบควบคุมภายใน ให้จะต้องมีสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างองค์กรอิสระหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มดังกล่าวกับกลุ่มด้วย

5.14.2.6 การทบทวนระบบควบคุมภายใน

มีการทบทวนระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่ม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยพิจารณา ในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายในและข้อบกพร่องที่พบ กระบวนการรับรอง ภายใน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามระบบควบคุมภายใน การปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) คู่มือ และกฎระเบียบของกลุ่มผู้ผลิต และหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง

5.14.3 การฝึกอบรม

เจ้าหน้าที่ของกลุ่มตามโครงสร้าง และสมาชิกของกลุ่มต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406) ระบบควบคุมภายใน การตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน รวมถึงความรู้ในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เทคโนโลยีการผลิต ความรู้ด้านการตลาด เป็นต้น โดยกลุ่มผู้ผลิตต้องมีการเก็บหลักฐาน การฝึกอบรมของสมาชิก นอกจากนี้ กลุ่มผู้ผลิตต้องมีการแจกจ่ายคู่มือเกี่ยวกับระบบการผลิตเมล็ด พันธุ์ข้าว (GAP Seed) (โดยกลุ่มอาจจะจัดทำมาตรฐานฉบับย่อให้ครอบคลุมทุกประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ให้สมาชิกรับทราบ) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ และหลักเกณฑ์เงื่อนไขของกลุ่ม

5.14.4 การจัดการกับข้อร้องเรียน

กลุ่มผู้ผลิตมีการดำเนินการเมื่อได้รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการผลิต หรือผลผลิต และจัดเก็บบันทึก ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

5.14.4.1 การกำหนดแนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการผลิต หรือผลผลิตของสมาชิกกลุ่ม

5.14.4.2 การสืบสวนหาสาเหตุ

5.14.4.3 การกำหนดแนวทางการแก้ไข

5.14.4.4 การติดตามผลการแก้ไข

5.14.4.5 การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 23/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้บังคับที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	---

5.14.5 การตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน

กลุ่มผู้ผลิตต้องมีคู่มือการตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจสอบติดตามภายใน ดังนี้

5.14.5.1 ความถี่ของการตรวจติดตามคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจติดตามคุณภาพภายในต้องดำเนินการครอบคลุมถึงการตรวจสอบทุกแปลงที่ขอรับรอง และระบบการควบคุมภายในที่ทำการกลุ่ม โดยต้องดำเนินการตรวจสอบแปลงให้ครบทั้งหมด ก่อนที่จะดำเนินการตรวจสอบระบบควบคุมภายใน

5.14.5.2 มีการจัดทำรายการตรวจสอบการควบคุมภายในกลุ่ม (Internal Quality Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจสอบระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed) ของสมาชิก (Internal Quality Audit Checklist for Member) และทำการบันทึกผลการตรวจประเมินเป็นหลักฐาน

5.14.5.3 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรอิสระที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม หรือ เกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม หรือที่ปรึกษา ทั้งนี้ ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406) ระบบควบคุมภายใน เทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้งไม่ตรวจประเมินแปลงของตนเองและสมาชิกในครอบครัว และดำเนินการตรวจประเมินตามวิธีที่กลุ่มกำหนด

5.14.5.4 การตรวจติดตามคุณภาพภายในต้องครอบคลุมการปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับเมล็ดพันธุ์ข้าว (มกช. 4406) คู่มือ กฎระเบียบของกลุ่ม และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.14.5.5 การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจพบข้อบกพร่อง ณ ที่ทำการกลุ่ม หรือเกษตรกรรายได้รายหนึ่ง ผู้แทนกลุ่มต้องสอบถามปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย

5.14.5.6 กระบวนการรับรองภายใน

5.14.5.6.1 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม จะเป็นผู้พิจารณารายงานผลการตรวจแปลงของผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน และทำการตัดสินว่าจะให้การรับรองสมาชิกหรือไม่

5.14.5.6.2 ต้องมีการบันทึกผลการตัดสินไว้เป็นหลักฐาน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ^{ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)}	รหัส R-DRIC-16
		หน้า 24/37
	แก้ไขครั้งที่ 0	ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

5.14.6 การควบคุมเอกสาร และบันทึก

5.14.6.1 แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่

5.14.6.1.1 เอกสารที่ใช้ภายในกลุ่มจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติเอกสาร โดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนามก่อนเผยแพร่ เอกสารทั้งหมดที่ควบคุม จะต้องระบุฉบับที่ และวันที่บังคับใช้ของเอกสาร เช่น สัญญา/ใบสมัคร เข้าร่วมกลุ่ม หลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

5.14.6.1.2 เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิงต้องระบุนูนเอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

5.14.6.2 แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

5.14.6.2.1 ต้องจัดเก็บบันทึกให้เป็นหมวดหมู่ แยกเป็นคุณภาพผลิตแต่ละดูๆ กัน เพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบและการนำมาใช้ ต้องเก็บรักษาบันทึก ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มไว้เป็นอย่างดี อาย่างน้อย 3 ปีของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการหรือคู่ค้า ต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

5.14.6.2.2 มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก และการดำเนินการของกลุ่ม ดังนี้

5.14.6.2.2.1 บันทึกการประเมินความเสี่ยงก่อนเข้าร่วมกลุ่ม

5.14.6.2.2.2 ใบสมัครสมาชิก และเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง

5.14.6.2.2.3 บัญชีรายชื่อสมาชิก ประกอบด้วยข้อมูลรายชื่อสมาชิก ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลงที่ขอรับรอง ขนาดพื้นที่ผลิตของสมาชิก เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ขอการรับรอง

5.14.6.2.2.4 บันทึกข้อมูลการผลิตของสมาชิก ประกอบด้วย แผนการผลิต ของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัย การผลิต (เช่น พันธุ์ข้าวเปลือก ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นต้น) ของกลุ่ม ท่อน้ำต่อให้ใช้ หรือห้ามใช้ตามข้อกำหนดของกองตรวจสอบฯ บันทึกการผลิต

5.14.6.2.2.5 บัญชีสถานะการรับรอง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรายชื่อ เกษตรกรสมาชิก รหัสแปลงที่ขอการรับรอง พันธุ์ข้าวที่ขอ การรับรอง ชื่อผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน วันที่วางแผนตรวจประเมิน วันที่ตรวจประเมิน ผลการตรวจ ประเมิน ผลการตัดสินรับรอง สถานการณ์ถูกลงโทษ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 25/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้ชั้นที่ 10 เม.ย. 2563
---	---	---

5.14.6.2.2.6 บันทึกการตรวจติดตามคุณภาพภายใน ประกอบด้วย แผนการตรวจติดตามคุณภาพภายใน รายการการตรวจประเมินแปลง รายการการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน บันทึกข้อบกพร่อง บันทึกผลการตัดสิน

5.14.6.2.2.7 บันทึกการฝึกอบรมของสมาชิก

5.14.6.2.2.8 บันทึกการประชุมทบทวนระบบควบคุมภายใน

5.14.6.2.2.9 บันทึกการจัดการข้อร้องเรียน

5.15 การตรวจรับรองแบบกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

5.15.1 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.2

5.15.2 การทบทวนเอกสาร และจัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยม ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.3

5.15.3 การตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)

5.15.3.1 ขั้นตอนการตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 4.1 คณะผู้ตรวจประเมิน จะดำเนินการตรวจเยี่ยม ณ ที่ทำการกลุ่ม และ/หรือ ให้ผู้อื่นคำขอจัดส่งข้อมูล ให้คณะผู้ตรวจประเมิน โดยดำเนินการก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน การประเมิน ความเสี่ยงของแปลงเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของแปลงที่จะสุ่มตรวจประเมิน จากนั้น บันทึกผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน และจัดทำสรุปผลการตรวจประเมิน ระบบควบคุมภายใน

5.15.3.2 กรณีระบบควบคุมภายในไม่พบข้อบกพร่อง ให้ดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกร

5.15.3.3 กรณีระบบควบคุมภายในพบข้อบกพร่อง ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนผู้ผลิตแบบกลุ่มให้แก้ไข ระบบควบคุมภายในและดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเพิ่มเติม โดยดำเนินการ ตรวจติดตามการแก้ไขระบบควบคุมภายใน ในช่วงของการตรวจประเมินแปลงของสมาชิก

5.15.3.4 กรณีกลุ่มไม่มีระบบควบคุมภายในหรือไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนผู้ผลิต แบบกลุ่ม พิจารณาดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติและให้แจ้ง คณะผู้ตรวจประเมินเมื่อมีความพร้อมที่จะรับการตรวจประเมิน หรือหากไม่ประสงค์ ที่จะขอการรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิกคำขอ

5.15.3.5 กรณีมีการนัดหมายการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามประจำปี การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุเกิน 1 ฤดูกาลผลิตหรือ 1 ปีนับจากวันตรวจเยี่ยม กองตรวจสอบฯ จะเสนอคณะทบทวนฯ เพื่อพิจารณาได้คำขอ พักใช้ เพิกถอน แล้วแต่กรณี

	<h2 style="text-align: center;">หลักเกณฑ์และเงื่อนไข</h2> <p style="text-align: center;">ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)</p>	รหัส R-DRIC-16
	<p>หน้า 26/37</p> <p>แก้ไขครั้งที่ 0</p> <p>ประกาศใช้วันที่ ๑๐ เม.ย. ๒๕๖๓</p>	

5.15.4 การตรวจประเมิน

5.15.4.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ 4.1

5.15.4.1.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการตรวจประเมิน เพื่อการรับรอง ที่สามารถตรวจประเมินได้ทุกข้อกำหนด และมีบันทึกอย่างเพียงพอ คือ ช่วงเวลา ก่อนเก็บเกี่ยว หรือระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิต ในกรณี ที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินในระหว่างเวลาเก็บเกี่ยวได้ การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง สามารถทำได้ ก่อนหรือหลังการเก็บเกี่ยว (ตลอดเวลา หลังจากการรับคำขอ) ในกรณีนี้ กองตรวจสอบฯ จะเป็นผู้ตัดสินใจในการกำหนดเวลา ตรวจ และต้องบันทึกเหตุผลในรายงานการตรวจประเมิน เช่น การขนส่ง เวลาที่จำกัดของผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ตรวจประเมิน ความผันแปร ของวันที่เก็บเกี่ยว เป็นต้น

5.15.4.1.2 การพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่ม ต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่อง
ครอบคลุมถึงระบบควบคุมภัยในของที่ทำการกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่ม
ที่ได้รับผลกระทบด้วย

5.15.4.1.3 การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณานุพันธุ์ตรวจประเมินจะตรวจติดตามในรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น แต่อาจสุมตรวจสามาชิกรายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ ซึ่งการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจสอบทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง โดยคณานุพันธุ์ตรวจประเมินต้องแน่ใจว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องเป็นการแก้ไขและป้องกันครอบคลุมสมนาคัญภายในกลุ่มที่มีผลกระทบด้วย

5.15.4.1.4 ระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง กลุ่มไม่สามารถขอลงทะเบียนหรือยกเลิกสมาชิกรายที่พบรข้อบกพร่องได้ ยกเว้นสมาชิกรายดังกล่าวสมควรใจลาออกจากเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับการลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

5.15.4.1.5 กรณีสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจากเป็นสมาชิก
ในกลุ่ม หรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม
กองตรวจสอบฯ จะพิจารณาตรวจสอบติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องในสมาชิก
รายอื่นในกลุ่มทดแทนรายเดิมที่ลาออก

5.15.4.1.6 ภายหลังได้รับการรับรองแต่ยังไม่ถึงกำหนดการตรวจสอบติดตามประจำปี หากกลุ่ม มีความประสงค์ขอเพิ่มเติมสมาชิกหรือแปลงอื่นที่นอกเหนือจากรายที่ได้รับ การรับรองแล้วให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลง มากยังกองตรวจสอบฯ ในมี เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสียม และสุมตรวจสอบฯ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 27/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

ที่เพิ่มใหม่ไม่เกิน 10% ของจำนวนสมาชิกที่ได้รับการรับรองเดิม หน่วยรับรองอาจพิจารณาให้กลุ่มส่งหลักฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานเพิ่มเติมก่อนรับรองการขยายขอบข่าย โดยไม่ต้องทำการตรวจประเมินใหม่ หากนักงดองตรวจสอบฯ จะดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรองฯ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

5.15.4.1.7 ภายหลังได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ขอยกเลิกสมาชิก หรือแปลง ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลง มาอย่างกองตรวจสอบฯ เพื่อดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรองฯ โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

5.15.4.2 การตรวจติดตามประจำปี ให้ดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 4.2

การตรวจติดตามประจำปีให้ดำเนินการพิจารณาสุมตรวจสมาชิกในกลุ่มที่ไม่ได้รับการสุมตรวจนในการตรวจประเมินเพื่อการรับรองในเบื้องต้น รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่พบจากการตรวจติดตามผลการแก้ไขป้องกันครั้งก่อน และรายงานผลการตรวจประเมินครั้งก่อน

5.15.4.3 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 4.3

การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 4.3 ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16
	หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	28/37 0 10 เม.ย. 2563

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)

รหัส	R-DRIC-16
หน้า	28/37
แก้ไขครั้งที่	0
ประกาศใช้วันที่	10 เม.ย. 2563

ภาคผนวก ก

มาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์คัด ชั้นพันธุ์หลัก ชั้นพันธุ์ขยาย และชั้นพันธุ์จำหน่าย พิจารณาจากปริมาณ เมล็ดพันธุ์สุทธิ เมล็ดข้าวพันธุ์อื่น ข้าวแดง สิ่งเจือปน ความคงกง และความชื้น ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ก1 ข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว

คุณภาพ	ขั้นพันธุ์คัด ^{1/}	ขั้นพันธุ์หลัก ^{1/2/}	ขั้นพันธุ์ขยาย ^{2/}	ขั้นพันธุ์จำหน่าย ^{2/}
% เมล็ดพันธุ์สุทธิ	≥ 98	≥ 98	≥ 98	≥ 98
% สิ่งเจือปน	≤ 2	≤ 2	≤ 2	≤ 2
จำนวนเมล็ดข้าวพันธุ์อื่น ^{3/}	0	≤ 1 เมล็ด ใน 1,000 กรัม	≤ 5 เมล็ด ใน 500 กรัม	≤ 15 เมล็ด ใน 500 กรัม
จำนวนเมล็ดข้าวแดง ^{3/}	0	ไม่มี	≤ 1 เมล็ด ใน 500 กรัม	≤ 5 เมล็ด ใน 500 กรัม
% ความออก	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80
% ความชื้น	≤ 14	≤ 14	≤ 14	≤ 14

หมายเหตุ :

- ในเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์หลักข้าวเจ้า ไม่มีข้าวเหนียวปน^{2/4}
  - ในเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์หลักข้าวเหนียว ให้มีข้าวเจ้าปนได้ไม่เกินจำนวน 5 เมล็ด ใน 500 กรัม^{2/4}
  - ในเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์ข้ายายข้าวเหนียว ให้มีข้าวเจ้าปนได้ไม่เกินจำนวน 10 เมล็ด ใน 500 กรัม^{4/4}
  - ในเมล็ดพันธุ์ขั้นพันธุ์จำหน่ายข้าวเหนียว ให้มีข้าวเจ้าปนได้ไม่เกินจำนวน 15 เมล็ด ใน 500 กรัม^{4/4}
  - เมล็ดพันธุ์สูตรอิ หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวทุกพันธุ์ทั้งหมดในตัวอย่าง รวมถึงชิ้นส่วนของเมล็ดที่แตกหักซึ่งมีขนาดใหญ่เกินครึ่งหนึ่งของขนาดเดิม เมล็ดเที่ยวย่น เมล็ดเป็นโรค เมล็ดที่มีรากออกและเมล็ดขนาดเล็ก
  - ข้าวแดง หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีเยื่อหุ้มเมล็ดข้าวกล้อง (caryopsis) เป็นสีแดง
  - สิ่งเจือปน หมายถึง ดิน หิน กระดอง กระดูก กระดอง และสิ่งอื่นๆ เช่น เศษใบ เศษกิ่งก้าน เมล็ดข้าวที่แตกหักซึ่งมีขนาดครึ่งหนึ่ง หรือเล็กกว่าครึ่งหนึ่งของเมล็ดเดิม และแกลบหรือข้าวเปลือกที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่มีเมล็ดอยู่ภายใน เป็นต้น
  - ข้าวพันธุ์อื่น หมายถึง ข้าวต่างสายพันธุ์ซึ่งไม่ใช่พันธุ์ที่ต้องการปลูก

	<p style="text-align: center;">หลักเกณฑ์และเงื่อนไข</p> <p style="text-align: center;">ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)</p>	<p>รหัส R-DRIC-16</p> <p>หน้า 29/37</p> <p>แก้ไขครั้งที่ 0</p> <p>ประกาศใช้ช่วงที่ 10 เมษายน 2563</p>
--	--	---

- ความออก หมายถึง เมล็ดพันธุ์ข้าวซึ่งเนื้อเพาะแล้ว ออกเป็นต้นอ่อนที่มีส่วนประกอบต่างๆ ครบบริบูรณ์ อันบ่งชี้ว่าต้นอ่อนดังกล่าวจะสามารถเจริญไปเป็นต้นข้าวที่ปกติได้ภายในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คำนวนค่าเป็นเปอร์เซ็นต์
- ความชื้น หมายถึง น้ำหรือความชื้นซึ่งอยู่ในเมล็ด โดยคำนวนค่าเป็นเปอร์เซ็นต์ความชื้น จากสูตร ดังต่อไปนี้

$$\% \text{ ความชื้น} = \frac{(\text{น้ำหนักสด} - \text{น้ำหนักแห้ง})}{\text{น้ำหนักสด}} \times 100$$

ที่มา : ¹/มาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวของสถาบันวิจัยข้าว พ.ศ. 2532

²/ประกาศกรมการข้าว เรื่อง กำหนดมาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าว (Rice Seed Standard) พ.ศ. 2557

³/ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องกำหนดชนิดและอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปนในเมล็ดพันธุ์ควบคุมและกำหนดวัตถุหรือสิ่งที่เป็นศัตรูพืชซึ่งห้ามใช้ หรือมี หรือผสม หรือเจือปน ในเมล็ดพันธุ์ควบคุม ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 พ.ศ. 2552

⁴/ระเบียบกรมการข้าวว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวในกระบวนการผลิต พ.ศ. 2557

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 30/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	--

ภาคผนวก ข
มาตรฐานแปลงขยายพันธุ์ข้าว : พันธุ์อื่น ข้าวแดง และข้าววัวชพีช

สิ่งที่ต้องตรวจ	จำนวนที่ยอมให้มีได้	
	แปลงชั้นพันธุ์ขยาย	แปลงชั้นพันธุ์จำหน่าย
1. พันธุ์อื่น (สูงสุด)	1 : 20,000 ตัน	1 : 10,000 ตัน
2. ข้าวแดง (สูงสุด)	0 ตัน	1 : 100,000 ตัน
3. ข้าววัวชพีช (สูงสุด)	1 : 200,000 ตัน	1 : 100,000 ตัน

ภาคผนวก ค
มาตรฐานแปลงขยายพันธุ์ข้าว : ระยะห่างระหว่างแปลงปลูกและแปลงข้าวพันธุ์อื่น
ตารางที่ ค1 ข้อกำหนดระยะห่างระหว่างแปลงปลูกและแปลงข้าวพันธุ์อื่น
สำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชั้นพันธุ์จำหน่าย^{5/}

ข้อกำหนด	วิธีการปลูกของแปลงข้าวพันธุ์อื่น	ระยะห่างที่สนับที่สุด
ระยะห่างระหว่างแปลงปลูกกับแปลงข้าวพันธุ์อื่น	ปลูกโดยวิธีหว่าน	- 3 m หรือ - 1 m ต้องมีแควคุณน้ำจากขอบแปลงด้านที่ติดกับแปลงข้าวพันธุ์อื่นเข้ามาในแปลงปลูกเป็นระยะทาง 1 m และห้ามเก็บเกี่ยวแควคุณมาเป็นเมล็ดพันธุ์
	ปลูกโดยวิธีปักดำ	- 1 m หรือ - 0.5 m ต้องมีแควคุณน้ำจากขอบแปลงด้านที่ติดกับแปลงข้าวพันธุ์อื่นเข้ามาในแปลงปลูกเป็นระยะทาง 1 m และห้ามเก็บเกี่ยวแควคุณมาเป็นเมล็ดพันธุ์

หมายเหตุ : ระยะห่างระหว่างแปลงปลูกและแปลงข้าวพันธุ์อื่นอาจลดลงได้ตามส่วน หากมีการป้องกันการผสมข้าม และการปะปนของพันธุ์ด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น การปลูกเหลื่อมเวลา เป็นต้น

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ^{ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)}	รหัส R-DRIC-16
		หน้า 31/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้วันที่ 10 เมย. 2563

ภาคผนวก ง
การตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์

- การตรวจแปลงควรทำในตอนเช้าหรือบ่าย ในช่วงที่มีแสงเพียงพอจะสามารถสังเกตพันธุ์ปันได้ดี แต่ด้วยร้อนจัดเกินไป และตรวจในขณะที่ลมสงบ หากมีลมพัดต้นข้าวไหวไปมา ทำให้จำแนกต้นพันธุ์ปันยากอาจผิดพลาดได้
- เดินตรวจให้ทั่วแปลงนา เพื่อดูสภาพทั่วไปของแปลงนา พันธุ์ปัน ข้าววัชพืช/ข้าวแดง และวัชพืชร้ายแรง เป็นการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น ก่อนดำเนินการตรวจในแปลง ทั้งนี้ เกณฑ์ในการตรวจประเมินแปลงขยายพันธุ์ กำหนดกรณิพื้นที่ไม่เกิน 20 ไร่ ให้สุ่มตรวจนับ จำนวน 5 จุดตรวจ ถ้าเกิน 20 ไร่ ขึ้นไป ให้เพิ่มจุดตรวจตามขนาดของพื้นที่ 4 ไร่ ต่อ 1 จุดตรวจ
- สุ่มนับจำนวนต้นข้าว โดยใช้ห่อพีวีซี ขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว จำนวน 4 ห่อ ยาวท่อนละ 1 เมตร สวมด้วยข้อต่ออง 90 องศา ทำเป็นตารางสี่เหลี่ยม 1 ตารางเมตร ให้สุ่มนับจำนวนต้นข้าว 5 จุด และหาค่าเฉลี่ยจำนวนต้นข้าว/ตารางเมตร ตัวอย่างเช่น สุ่มนับจำนวนต้นข้าวได้แต่ละจุด ดังนี้

$$420 + 380 + 400 + 440 + 414 / 5 = 410 \text{ ต้น}$$

- นำจำนวนต้น/ตารางเมตร ไปหาร 10,000 เพื่อหาพื้นที่สุ่มตรวจนับจำนวนต้นพันธุ์ปัน (มาตรฐานกำหนดให้มีพันธุ์ปัน ได้ไม่เกิน 1 : 10,000 ต้น) ตัวอย่างเช่น

$$10,000 / 410 = 24.39 \text{ (กรณีเศษเศษทศนิยมไม่ถึง } 0.5 \text{ ให้ตัดทิ้ง หากศนิยมเกิน } 0.5 \text{ ให้ปัดขึ้น)} \\ \text{ดังนั้น พื้นที่สุ่มตรวจนับพันธุ์ปัน} = 24 \text{ ตารางเมตร}$$

- ใช้ตารางสี่เหลี่ยม 1 ตารางเมตร ที่ทำจากห่อพีวีซี สุ่มนับจำนวนต้นข้าวพันธุ์ปัน โดยพลิกต่อเนื่องเป็นแนวตรง ไปข้างหน้าและด้านข้างให้ครบ 24 ครั้ง หรืออาจจะใช้เชือกขึงและปักหลัก 4 ด้าน ให้ได้พื้นที่เท่ากับ 24 ตารางเมตร ซึ่งจะเท่ากับจำนวนต้นข้าวที่ตรวจ 10,000 ต้น และบันทึกจำนวนต้นข้าวปัน จำนวนข้าวแดง และข้าววัชพืชที่พบ
- ดำเนินการสุ่มนับจำนวนข้าวปัน เช่นเดียวกับข้อ 5 อีก 4 ครั้ง ให้ครอบคลุมทั่วแปลงนา
- นำผลการตรวจนับพันธุ์ปันทั้ง 5 จุด มาหาค่าเฉลี่ย ตัวอย่างเช่น

$$1 + 1 + 0 + 1 + 0 \text{ หารด้วย } 5 = 0.6$$

$$\text{ดังนั้น จำนวนพันธุ์ปัน} = 0.6 \text{ ตัน} : 10,000 \text{ ตัน}$$

- นำผลการตรวจอไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดให้มีพันธุ์ปันได้ไม่เกิน 1 : 10,000 ตัน แสดงว่า แปลงขยายพันธุ์ผ่านมาตรฐาน
- กรณีการตรวจหาพันธุ์ปันทั้ง 5 จุด หากตรวจพบต้นข้าวแดง/ข้าววัชพืช ถือว่าแปลงไม่ผ่านมาตรฐาน เนื่องจาก มาตรฐานกำหนดให้มีข้าวแดง/ข้าววัชพืชปันได้ไม่เกิน 1 : 100,000 ตัน หากเราตรวจ 5 จุด คือ ตรวจข้าว 50,000 ตัน พบข้าวแดง/ข้าววัชพืช 1 ตัน ดังนั้น แสดงว่า ข้าว 100,000 ตัน จะมีข้าวแดงเท่ากับ 2 ตัน ซึ่งเกินมาตรฐาน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 32/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้บันทึก 10 เม.ย. 2563
--	---	--

ภาคผนวก จ
การตรวจสอบสถานที่รวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมข้าวเปลือกเพื่อการค้า

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1. สถานที่ผลิต		
1.1 ทำเลที่ตั้ง	1.1.1 อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ใกล้ไฟเกิด ความเดือดร้อนแก่ชุมชน	1.1.1 ตรวจสอบสภาพแวดล้อม และ/หรือ การป้องกันมลพิษ
1.2 อาคารและพื้นที่ปฏิบัติงาน		
1.2.1 พื้นที่ลดความชื้น	1.2.1.1 เป็นพื้นคอนกรีต ที่เรียบ สะอาดไม่มีน้ำขัง และไม่มี สิ่งปฏิกูล กรณีเป็นลานตาก ที่ไม่ใช่พื้นคอนกรีต เมื่อตาก ข้าวเปลือกต้องรองร่องพื้น ด้วยวัสดุที่สามารถป้องกัน การปะบ่นของข้าวพันธุ์อื่นได้ 1.2.1.2 มีการป้องกันสัตว์เลี้ยง และสัตว์พาหะนำเข้า และ/หรือ มีรั้วล้อมรอบ พื้นที่ลดความชื้น	1.2.1.1 ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน การปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์
1.2.2 พื้นที่เก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว และผลิตภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ข้าว	1.2.2.1 การเก็บในสภาพปกติ (1) ต้องกำหนดพื้นที่การจัดเก็บ แยกเป็นสัดส่วนป้องกันการปะบ่น และการปนเปื้อนได้ (2) โครงสร้างแข็งแรง ทำความสะอาดง่าย และสะอาดว่าต่อการบำรุงรักษา (3) ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำเข้าได้ (4) ป้องกันความชื้นได้ (5) ต้องถ่ายเทอากาศได้ดี	1.2.2.1 ตรวจพื้นที่ปฏิบัติงาน ตรวจโครงสร้าง การป้องกันแมลง สัตว์พาหะนำเข้า และความชื้น

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
(GAP Seed)

รหัส R-DRIC-16
หน้า 33/37
แก้ไขครั้งที่ 0
ประกาศใช้บังคับที่ 10 เม.ย. 2563

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
1.2.3 พื้นที่ทำความสะอาด	<p>1.2.3.1 ต้องออกแบบ ให้มีพื้นที่เพียงพอ สะอาดในการปฏิบัติงาน และแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน รวมทั้งป้องกันแมลง และสัตว์พาหะนำเข้าได้</p> <p>1.2.3.2 ต้องมีโครงสร้างแข็งแรง ทำด้วยวัสดุที่ทนทาน ทำความสะอาดและบำรุงรักษา ได้ง่าย</p>	<p>1.2.3.1 ตรวจผังอาคารและพื้นที่ ปฏิบัติงาน</p> <p>1.2.3.2 ตรวจโครงสร้างอาคาร และสถานที่ผลิต</p>
1.3 เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์	<p>1.3.1 เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ต้องมีชนิด ประเภท และขนาด เหมาะสมกับกำลังการผลิต</p> <p>1.3.2 ต้องแข็งแรง ทนทาน ทำด้วยวัสดุที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดการระปน ของข้าวพันธุ์อื่น</p> <p>1.3.3 ทำความสะอาด และบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>1.3.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ของเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ก่อนการใช้งาน</p>	<p>1.3.1 ตรวจเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ และ/หรือ สัมภากษาณ์</p> <p>1.3.2 ตรวจเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ รวมทั้ง การป้องกันการระปน</p> <p>1.3.3 ตรวจแผนและการปฏิบัติงาน</p> <p>1.3.4 ตรวจบันทึกการตรวจสอบ ความถูกต้องของเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ การผลิต</p>
1.4 สิ่งอำนวยความสะดวกความสะอาด	<p>1.4.1 มีการถ่ายเทอากาศได้ดี ในบริเวณปฏิบัติงาน</p> <p>1.4.2 มีแสงสว่างเพียงพอในบริเวณ ที่มีการตรวจสอบคุณภาพ ด้วยตา</p> <p>1.4.3 มีสิ่งอำนวยความสะดวกความสะอาด สำหรับการทำความสะอาด เพียงพอและอยู่ในสภาพ พร้อมใช้งาน</p>	<p>1.4.1 ตรวจการระบายอากาศ ในบริเวณผลิต</p> <p>1.4.2 ตรวจความเพียงพอ ของแสงสว่าง</p> <p>1.4.3 ตรวจความพร้อม และความเพียงพอ ของอุปกรณ์การทำความสะอาด</p>

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)

รหัส R-DRIC-16

หน้า 34/37

แก้ไขครั้งที่ 0

ประกาศใช้ชั้นที่

10 เมย. 2563

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	<p>1.4.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาลักษณะส่วนบุคคล และห้องสุขาเพียงพอ สำหรับผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>1.4.5 มีสถานที่เก็บสารเคมีที่ปลอดภัย และแยกเป็นสัดส่วน</p>	<p>1.4.4 ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขาลักษณะส่วนบุคคล ที่จำเป็นและห้องสุขา</p> <p>1.4.5 ตรวจสอบสถานที่จัดเก็บสารเคมี และการจัดเก็บ</p>
<p>2. การควบคุมการปฏิบัติงาน</p> <p>2.1 การรับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว</p>	<p>2.1.1 รับซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว จากแหล่งที่ได้รับการรับรอง มาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับ เมล็ดพันธุ์ข้าว (มาตรฐาน 4406)</p> <p>2.1.2 ต้องมีเกณฑ์รับซื้อขั้นเงื่อนไข และตรวจสอบคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนการรับซื้อ</p> <p>2.1.3 ตรวจสอบความถูกต้อง ของชุดตรวจสอบคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>2.1.4 สอบเทียบเครื่องซึ่ง และเครื่องวัดความชื้น อย่างน้อยปีละครั้ง</p>	<p>2.1.1 ตรวจบันทึกการรับซื้อ เมล็ดพันธุ์ข้าว ตรวจการปฏิบัติงาน และ/หรือ การสัมภาษณ์</p> <p>2.1.2 ตรวจการปฏิบัติงาน ตรวจบันทึกการตรวจสอบ คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว และ/หรือ สัมภาษณ์</p> <p>2.1.3 ตรวจบันทึกผลการตรวจสอบ ความถูกต้อง ของชุดตรวจสอบ คุณภาพข้าวเบลี่อก</p> <p>2.1.4 ตรวจรายงานผล การสอบเทียบเครื่องมือ</p>
<p>2.2 การลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าว</p>	<p>2.2 ต้องลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าว ทันทีหรือภายใน 24 ชั่วโมง ภายหลังการเก็บเกี่ยว และมีความชื้นไม่เกิน 12% ก่อนจัดเก็บ</p>	<p>2.2 ตรวจบันทึกการลดความชื้น หรือสู่มตรวจสอบคุณภาพ และ/หรือ สัมภาษณ์</p>

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
(GAP Seed)

รหัส R-DRIC-16
 หน้า 35/37
 แก้ไขครั้งที่ 0
 ประกาศใช้วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม 2563

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.3 การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว	<p>2.3.1 จัดเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว ตามระยะเวลาการเก็บรักษา และความชื้น</p> <p>2.3.2 ถ่ายเทอากาศได้ดี</p> <p>2.3.3 หมุนเวียนเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่จัดเก็บไม่ให้มีเมล็ดพันธุ์ข้าว เสื่อมคุณภาพเหลือตกค้าง</p>	<p>2.3.1 ตรวจเมล็ดพันธุ์ข้าว ที่จัดเก็บและสุ่มตรวจ วัดความชื้น</p> <p>2.3.2 ตรวจพื้นที่เก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว และตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน</p> <p>2.3.3 ตรวจการปฏิบัติงาน และบันทึกการปฏิบัติงาน</p>
2.4 การบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว	<p>2.4.1 ต้องป้องกันการປะปน ของเมล็ดพันธุ์ข้าวอื่น ลงบนสายพานลำเลียง เครื่องคัดแยก และเครื่องบรรจุ ผลิตภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>2.4.2 ภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว ต้องสะอาด อุดในสภาพ พร้อมใช้งาน ไม่ชำรุด และไม่ใช้ภาชนะเก่าที่บรรจุ วัตถุอันตรายมาก่อน</p> <p>2.4.3 สอบเทียบเครื่องซั่ง และเครื่องบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว อย่างน้อยปีละครั้ง</p>	<p>2.4.1 ตรวจการปฏิบัติงาน และมาตราการป้องกัน การปนเปื้อน</p> <p>2.4.2 ตรวจภาชนะบรรจุ เมล็ดพันธุ์ข้าว และบันทึก การตรวจสอบคุณภาพ ภาชนะบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>2.4.3 ตรวจบันทึกผลการสอบเทียบ</p>
2.5 การเก็บผลิตภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ข้าว	<p>2.5.1 จัดเรียงกองผลิตภัณฑ์ เมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างเป็นระเบียบ แยกเป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกัน และมีป้ายชี้บ่งที่ชัดเจน</p> <p>2.5.2 ไม่เก็บรักษาระผลิตภัณฑ์ เมล็ดพันธุ์ข้าวรวมกับ วัตถุอันตรายทางการเกษตร ปุ๋ยหรือสารเคมีอื่นที่เป็น อันตรายต่อการบริโภค</p> <p>2.5.3 ไม่วางหรือกองผลิตภัณฑ์ เมล็ดพันธุ์ข้าวสัมผัสพื้นโดยตรง</p>	<p>2.5.1 ตรวจการปฏิบัติงาน และสถานที่</p> <p>2.5.2 ตรวจการปฏิบัติงาน และสถานที่</p> <p>2.5.3 ตรวจการปฏิบัติงาน</p>

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเม็ดพัณฑุ์ข้าว
(GAP Seed)

รหัส R-DRIC-16
 หน้า 36/37
 แก้ไขครั้งที่ 0
 ประกาศใช้วันที่ 10 เม.ย. 2563

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
2.6 การขนส่ง	2.6 พาหนะที่ใช้ขนส่ง ต้องสะอาด ปิดมิดชิด และป้องกันน้ำได้	2.6 ตรวจพาหนะขนส่ง และบันทึกการทำความสะอาดพาหนะขนส่ง
2.7 การบันทึกข้อมูล	<p>2.7.1 บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) ข้อมูลที่นำไปของผู้ประกอบการ (2) การรับซื้อเม็ดพัณฑุ์ข้าว (3) การลดความชื้น (4) การทำความสะอาด การบำรุงรักษาโรงงาน และเครื่องจักร (5) การขนย้ายเม็ดพัณฑุ์ข้าว จากแหล่งนาถึงสถานที่รวบรวม (6) การทดสอบประสิทธิภาพ เครื่องจักร (7) การจัดเก็บผลิตภัณฑ์เม็ดพัณฑุ์ข้าว (8) ข้อมูลปริมาณผลิตภัณฑ์ เม็ดพัณฑุ์ข้าวในแต่ละรุ่น (9) ประวัติพนักงาน การฝึกอบรม และการตรวจสอบสุขภาพประจำปี <p>2.7.2 เก็บบันทึกไว้อย่างน้อย 3 ปี</p>	<p>2.7.1 ตรวจบันทึกข้อมูล</p> <p>2.7.2 ตรวจบันทึกและการเก็บรักษาบันทึก</p>
3. การบำรุงรักษาและสุขาภิบาล	3.1 การทำความสะอาดและบำรุงรักษา	3.1 ตรวจแผน และบันทึกการทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ รวมถึงเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ อย่างสม่ำเสมอ
3.2 การจัดการของเสียหรือสิ่งของ ที่ไม่ใช้แล้ว หรือไม่เกี่ยวข้องกับ การผลิต	3.2.1 แยกผลิตภัณฑ์เม็ดพัณฑุ์ข้าว ที่ไม่ได้คุณภาพออกจากไม่ใช่ปะปน กับผลิตภัณฑ์เม็ดพัณฑุ์ข้าว ที่ได้คุณภาพ	3.2.1 ตรวจสอบที่ ตรวจบันทึก การปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (GAP Seed)	รหัส R-DRIC-16 หน้า 37/37 แก้ไขครั้งที่ 0 ประกาศใช้ชั้นที่ 10 เม.ย. 2563
--	---	---

รายการ	เกณฑ์ที่กำหนด	วิธีตรวจประเมิน
	3.2.2 จัดการของเสียและขยะ ออกรอกบริเวณผลิต รวมทั้งจัดเก็บและกำจัด อย่างถูกสุขลักษณะ 3.2.3 เก็บเครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ไม่ใช้แล้ว ออกรอกบริเวณผลิต	3.2.2 ตรวจบันทึกการปฏิบัติงาน สถานที่ และ/หรือ สัมภาษณ์ 3.2.3 ตรวจสอบสถานที่ปฏิบัติงาน และ/หรือ สัมภาษณ์
4. สุขาภิบาลส่วนบุคคล	4. ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลภายนอก ที่เข้าไปในบริเวณผลิตต้องรักษา ^{สุขาภิบาลส่วนบุคคล}	4. ตรวจระเบียบปฏิบัติ ของสถานประกอบการ เรื่องสุขาภิบาลส่วนบุคคล และตรวจสุขาภิบาล ของผู้ปฏิบัติงาน และบุคคลภายนอก และ/หรือ สัมภาษณ์
5. การฝึกอบรม	5.1 ผู้ควบคุมเครื่องจักร ผู้ควบคุม คุณภาพและพนักงาน ห้องปฏิบัติการตรวจสอบ คุณภาพข้าวต้องได้รับ ^{การฝึกอบรมตามหน้าที่} และความรับผิดชอบ	5.1 ตรวจบันทึกประวัติพนักงาน และการฝึกอบรม และ/หรือ สัมภาษณ์

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตรวจสอบทะเบียนหรือบัญชีผู้ได้รับการรับรองในขอบข่ายแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว